

En flot og dristig præstation

På foreningens vegne har jeg den store glæde at kunne overrække Foreningen Nordens hæderspris 2008 til dig, Vagn Lundbye, sagde landsformand Frode Sørensen i sin overrækkelsestale til den snart 75-årige forfatter. Du er en gammel ven af vor forening. Allerede for 30 år siden medvirkede du såmænd aktivt i de kurser om ny litteratur, vi arrangerede på Hindsgavl for nordiske lærerstuderende; de kurser tænker mange tilbage på med glæde.

Landstyrelsens begrundelse for at tildele dig prisen i år er både dit samlede forfatterskab med dets nordiske udgangspunkt i vid forstand og især ”Det Nordiske Testamente”.

Du har favnet både bredt og dybt i dit forfatterskab. For mig er det påfaldende og spændende, at du så konsekvent har fastholdt en sammentænken af myte og menneskeliv. Dine bøger vidner om grundige forarbejder til alt, hvad du har sat på papiret.

I dit forfatterskab er du kommet vidt omkring i verden. Du har beskæftiget dig med indianerkulturer, eskimoisk kultur, med Anholt, med dig selv og din egen baggrund og i de senere år med gendigtning af klassisk stof. Her tænker jeg både på din gendigtning af H.V. Kaalunds ”Fabler for Børn”, der udkom for nylig og blev meget rost af anmelderne, og især på dit nordiske testamente – mere om testamentet om lidt.

I mine øjne er det, at du gendigter vores alle sammens klassiker, ”Fabler for Børn”, både et vidnesbyrd om dit mod og et vidnesbyrd om din velbegrundede kunstneriske selvsikkerhed – det er dristigt at bearbejde vores børneskatte. Og hvis jeg er rigtigt informeret, er det et ekstra krydderi, at du er i familie med den fortræffelige maler og tegner Johan Thomas Lundbye, der for 150 år siden illustrerede Kaalunds fabler – den første rigtige børnebog i dansk litteratur.

Og så om dit nordiske testamente: Det er et prægtigt værk i tre bind på tilsammen over tusind sider. Allerede med titlerne på de enkelte bind, nemlig ”Gudernes gang på Jorden”, ”Harniskklædte Kæmper” og ”Mellem høje Odin og hvide Krist” – allerede med dem henviser du både til Bibelen og til de nordiske myter med fortællingerne fra skabelse til dommedag eller ragnarok. Sammen med fællestitlen ”Det nordiske testamente” angiver du, at dette er vor arvemasse. Et testamente er noget, som indgår i en boopgørelse.

Det er en flot og dristig præstation. Du indskrives dig litterært i en imponerende tradition, som omfatter Johs. Ewald, Oehlenschläger, Grundtvig og Johs. V. Jensen, og i nyere tid tegneserierne ”Ulven er løs” og ”Thors brudfærd” af Peter Madsen, og Villy Sørensens ”Ragnarok”.

For os nutidsdanskere og nutidsnordboer fastholder du en tradition, du gør den levende igen, og du fornyer den. Også i formen fastholder og fornyer du. Du bruger en bunden form med seks linjer i hver strofe; hver linje har fire trykstærke stavelser og bogstavrim. Det er en af mulighederne i de gamle nordiske fortællende verssmål. Det endda i et sprog, som kan forstås af alle. Ikke nogen pynt med uforståelige gamle ord. Og du gør det med både munterhed og dybde.

Det vil jeg illustrere med at citere strofen om Loke (bør læses langsomt og med pause lige før sidste linje):

Loke er mystisk, meget mærkværdig,
Trofast og snild og fuld af svig.
Alt hvad vi ved om denne halvmand,
som hjælper guder og håner dem,
er både sandt og lodret løgn.
Det sande er svært at forstå.

Vi bruger selvfølgelig myterne til at forstå os selv og vores tilværelse. Du skal have vor varmeste tak og anerkendelse for, at du har fornyet noget af det vigtigste stof til støtte for, at vi kan forstå os selv og vor tilværelse.

Til lykke med hædersprisen.